

LUX FILM DAYS

МУСТАНГ

Дениз Гамзе Ергювен
Франция, Германия, Турция, Катар

МУСТАНГ

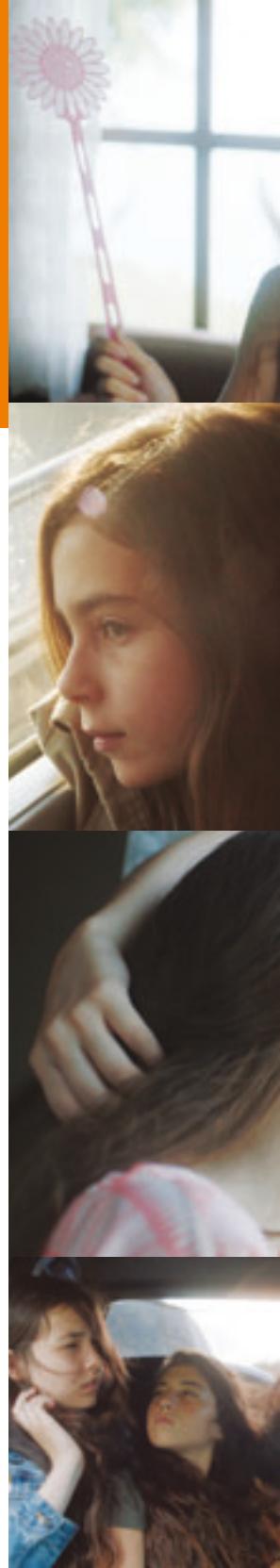
ДЕНИЗ ГАМЗЕ ЕРГЮВЕН

Началото на лятото е. Лале, Нюр, Ече, Селма и Соnай са пет неразделни сестри. В едно село в северната част на Турция петте сестри се прибират от училище, като се забавляват невинно с няколко момичета. Подозренията за развратност на техните игри предизвикват скандал с неочеквани последици. Семейното жилище постепенно се превръща в затвор, курсове по домакински умения заменят училището и започват да се уреждат бракове. Петте сестри, водени от едно и също желание за свобода, намират начини да заобиколят наложените им ограниченията.

РАЗГЛЕЖДАНЕ В ПЕРСПЕКТИВА НА ТЕМИ ОТ ТИПА: СВЕТСКИ ХАРАКТЕР НА ОБЩЕСТВОТО, ПАТРИАРХАЛНОСТ, РАВЕНСТВО, ТРУДНО СЪВМЕСТЯВАНЕ НА РАЗЛИЧНИТЕ ЦЕННОСТИ

В сценария на кинорежисьорката Дениз Гамзе Ергювен градацията, водеща до бързото изолиране на тези пет млади и изпълнени с живот момичета, е особено изтъкната и трябва несъмнено да се възприема по-скоро като ситуация на крайностите и като едно изключение, отколкото като отражение на общоприета практика в Турция. Тази страна наистина е белязана от множество контрасти. Въпреки че жените са придобили правото да гласуват на национални избори през 1934 г., т.е. много преди много други европейски нации, тяхното политическо представителство продължава да бъде много по-незначително. Разкъсана между ценностите на една светска държава, основана в началото на XX век, и патриархална традиция, която е дълбоко вкоренена в обществото, през 2001 г. Турция приема нов граждански кодекс, който предоставя на жените равни права във всички области; същевременно нови политически партии с религиозна ориентация придобиват все по-голяма власт — по-специално Партията на справедливостта и развитието — партии, защитаващи много по-традиционнни схващания по отношение на ролята на жените в обществото.

Тази ситуация, белязана от контрастите (по-специално между града и селото, между метрополисите и провинциите) и липсата на адекватна връзка с реалността, в която се развива турското общество, е особено добре очертана във филма на Дениз Гамзе Ергювен, който успява изключително силно и достоверно да пресъздаде изпълненото с напрежение съвместно съществуване на две вселени с противоположни ценностни системи. Без да е задължително представителна за обществото, историята на разширеното семейство, което петте момичета съставляват заедно с техните баба, чично и лели, настоятелно повдига чрез фабулата въпроса за статута на жената в традиционните общества. По този начин биваме наведени на размисъл върху една съществена проблематика, която наред с другото е предпоставка и за членството в Европейския съюз. Това важно измерение ще определи общата рамка на анализа, който се извършва тук.

ЕДНА РЕАЛНОСТ, ПОГЛЕДНАТА ОТ РАЗСТОЯНИЕ

Независимо от това, че *Мустанг* черпи вдъхновение от действителността, описането, което този филм прави, е не дотам строго реалистично. Самото заглавие на филма подсказва, че той ще представлява разказ с поучителен характер, в който необузданният кон се превръща в символичен портрет на петте млади момичета, и по-специално на Лале. Фабулата се открива още на равнището на сценария, който се характеризира, между другото, с набор от противопоставяния между два вида герои (сестрите и чичото Ерол) и с конфликтна обстановка, която непрестанно се влошава, но стига до двоен символичен обрат. Същевременно мрачният привкус на филма периодично бива компенсиран от нотки хумор, които позволяват също така да се погледне от разстояние разvoят на драматичните събития.

ПЕТ ОРГАНИЧНО СВЪРЗАНИ СЕСТРИ

Може да се каже, че тези пет млади момичета са органично свързани помежду си и че в известен смисъл те действат като едно цяло, като всичко, което се случва на едната от тях, има отражение върху емоционалното състояние и поведението на останалите.

Тази неделимост е обаче придружена от едно постепенно разграничаване на момичетата една спрямо друга. Докато най-младата — Лале — високо развява знамето на свободата и е подбудителка на бунта, то нейните сестри реагират по различен, понякога ярко открайващ се начин по отношение на съдбата, която им бива наложена. Докато Сонай се опълчва срещу баба си, като отказва да приеме уредения брак, и ще бъде единствената, която ще може да вземе за съпруг мъж, когото обича (тя изживява в подходящия момент искрена и взаимна любов, която ще бъде приета от семейството при единственото условие да доведе до незабавното сключване на брак), то Селма е олицетворение на примирението, с което в патриархалните общества е характерно поведение на голям брой жени, на които безапелационно е наложено да встъпят в нежелан брачен съюз.

ПОВТОРЕНИЕ

Наборът от противопоставяния между чичото Ерол и неговите племенници стои в основата на сюжета на филма, който се очертава като поредица от събития, които се повтарят с малки разлики и с натрупване едно върху друго.

ОБРАТ

Постепенното радикализиране на конфликтната ситуация между чичото Ерол (представителен образ на този ред) и Лале (представителен образ на бунта срещу този ред) води до нарастване на драматичното напрежение, което кулминира в края на филма, когато възниква неочекван обрат. Докато Ерол, който се оказва неспособен да се приbere в своя дом, превърнат от него в непревземаема крепост, попада в заложения от него капан, този затвор парадоксално се превръща за момичетата в убежище и в средство за тяхното освобождение.

Този обрат ще позволи получаването на правото на свободно изразяване: Нюй, която до този момент не е оказвала съпротива и е била спокойна, разкъсва роклята си и изхвърля парчетата от нея през прозореца, крещейки, че ще повика полицията и ще разкаже за всичко случило се. Въпреки крехката ѝ възраст, нейното отношение показва, че тя напълно съзнава неправомерния характер на мерките, които семейството ѝ е предприело по отношение на младите момичета, било то що се отнася до насилиствените бракове, спирани от училище или всичките прояви на насилие, насочени срещу тях, независимо от техния характер. В контекста на *Мустанг*, подобен символичен обрат засилва политическото значение на една история, която ясно показва едно общество, в което хората имат равни права на теория, но което дълбоко в себе си на практика е белязано от неравенства.

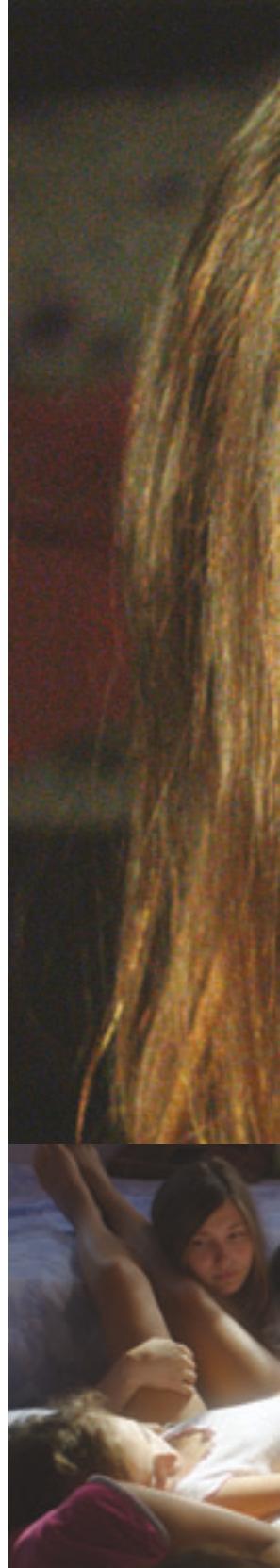
КОМПЕНСАЦИЯ

Обратът, представляващ кулминациите във филма, е придружен също така от много видима промяна на тоналността. Докато сценарият се характеризира с нарастващо драматично напрежение, в този момент възтържествуват облекчението и дори смехът. Комедийните елементи обаче присъстват още в представената на екрана история, макар и в не толкова концентриран вид.

Групата на жените, гравитиращи около бабата, е по-специално тази, която стои в основата на редица комични събития. Люшкащи се между патриархалните традиции и емоционалната солидарност с младите момичета, тези възрастни жени реално проявяват колебание между тези два подхода. Независимо от това, че бабата очаква от своите внучки да имат безупречно и „образцово“ поведение, тя се изправя пред крайно авторитарните прояви на Ерол, за да ги защити, прикривайки техните отклонения от общоприетото поведение, като поставя сина си на място.

Най-смешната сцена от филма е тази, която се развива в селото по време на бягството на петте сестри от футболния мач. Когато вижда внучките си по телевизията бабата припада. Опасявайки се, че мъжете също могат да видят тези кадри, лелята Емине хваща чук и се залавя да разбие електроразпределителната кутия, която захранва къщата с ток. Тъй като мъжете установяват, че останалата част от селото не е засегната от прекъсването на токозахранването, тя не се поколебава да се отправи с решителна стъпка към един стълък, който започва да бомбардира до възникването на фаталната експлозия, която потапя цялото населено място в мрак. Огромното напрежение, породено от възможността Ерол да открие бягството на племениците си, загубва драматичния си характер благодарение на тези почти сюрреалистични сцени, които се развиват извън погледа на мъжете, които от този момент нататък се разглеждат като обект на присмех и символично им бива отнета всяка форма на всемогъщие.

В края на филма отново чичото Ерол ще бъде осмян, когато Нюй и Лале успяват да го затворят извън „непревземаемата крепост“, построена от него, за да ги държи затворени вътре. Тази сцена естествено е източник на голямо напрежение, тъй като последният се опитва с всички средства да влезе в къщата, воден от намерения, за които се предполага, че са да извърши убийство (или акт на насилие), но фактът, че се озовава хванат в собствения си капан, на принципа, че който гроб копае, сам пада в него, предизвиква също комично въздействие, което само може да увлече зрителите.

НАСОКИ ЗА РАЗМИСЪЛ: ПРОСТРАНСТВЕНО ВИЖДАНЕ

В *Мустанг* Дениз Гамзе Ергювен обръща внимание на пропастта, която съществува между публичното пространство, което е привърженик на съвременността, и частната сфера, която все още е под влияние на традиционните ценности на патриархалното общество. Дали и Вие откривате тази пропаст в нашите общества?

Винсент Фонк

les griffouix

РЕЖИСЬОР: Дениз Гамзе Ергювен
СЦЕНАРИСТ: Дениз Гамзе Ергювен,
Алис Уинокур
С УЧАСТИЕТО НА: Гюнеш Незихе
Шенсой, Елит Искан, Дога Зейнеп Догушлу,
Тугба Сунгуроглу, Илайда Акдоган,
Нихал Г. Колдас, Айберк Пекчан
КИНООПЕРАТОР: Давид Шизале, Ерсин Гъок
МУЗИКА: Уорън Елис
ПРОДУЦЕНТ: Шарл Жилибер
КОПРОДУЦЕНТ: Франк Хеншке
ПРОДУКЦИЯ НА: CG Cinéma
КОПРОДУКЦИЯ НА: „Вистамар
Филмпродукцион“
ГОДИНА: 2015 г.
ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ: 94 минути
ЖАНР: Драма
СТРАНА: Франция, Германия, Турция, Катар
ЕЗИК НА ОРИГИНАЛНАТА ВЕРСИЯ: турски

НАШИТЕ ИСТОРИИ, РАЗКАЗАНИ ЧРЕЗ ЕМОЦИИТЕ НА ФИЛМИТЕ

Европейският парламент има удоволствието да Ви представи трите филма, конкуриращи се за ФИЛМОВАТА НАГРАДА „ЛУКС“ за 2015 г.

МЕДИТЕРАНЕА на Джонас Карпиняно

Италия, Франция, Съединени щати, Германия, Катар

МУСТАНГ на Дениз Гамзе Ергювен

Франция, Германия, Турция, Катар

УРОК на Кристина Грозве и Петър Вълчанов

България, Гърция

Тези многоголики истории, които са рожба на впечатляващата отданост и на творческите умения на талантливи млади европейски режисьори, ще бъдат излъчени по време на четвъртото издание на ФИЛМОВИ ДНИ „ЛУКС“.

ФИЛМОВА НАГРАДА „ЛУКС“

Културата играе основна роля в изграждането на нашите общества. Предвид това Европейският парламент лансира през 2007 г. конкурса за ФИЛМОВАТА НАГРАДА „ЛУКС“, с цел да насърчи разпространяването на европейски филми в Европа и да запали искрата на дебатите и дискусиите по важни обществени въпроси из цяла Европа. ФИЛМОВАТА НАГРАДА „ЛУКС“ е единствена по рода си инициатива. Докато по-голямата част от съвместните продукции се проектират единствено в държавата им на произход и рядко се разпространяват в други страни, дори и в ЕС, ФИЛМОВАТА НАГРАДА „ЛУКС“ предоставя рядката възможност три европейски филма да бъдат субтитрирани на 24-те официални езика на ЕС.

Победителят в конкурса за ФИЛМОВАТА НАГРАДА „ЛУКС“ ще бъде излъчен чрез гласуване на членовете на Европейския парламент и ще бъде обявен на 25 ноември 2015 г.

**ГЛЕДАЙТЕ,
ОБСЪЖДАЙТЕ
И ГЛАСУВАЙТЕ**

@luxprize
#luxprize

**LUX
PRIZE
.EU**

ФИЛМОВИ ДНИ „ЛУКС“

ФИЛМОВАТА НАГРАДА „ЛУКС“ доведе също така до лансиране на инициативата за провеждане на ФИЛМОВИ ДНИ „ЛУКС“. От 2012 г. насам чрез ФИЛМОВИ ДНИ „ЛУКС“ по-широк кръг от зрители в цяла Европа могат да се запознаят с по три конкуриращи се филма. ФИЛМОВИ ДНИ „ЛУКС“ Ви канят да се насладите на едно незабравимо културно преживяване, за което териториалните граници не съществуват. От октомври до декември 2015 г. Вие можете да се присъедините към зрителите — любители на киното в целия Европейски съюз, гледали прожекциите на *Медитеранеа*, *Мустанг* или *Урок* на един от 24-те официални езика на ЕС. Не забравяйте да гласувате за предпочитания от Вас филм на нашия уебсайт luxprize.eu или на нашата страница във Фейсбук!

СПЕЦИАЛНА НАГРАДА НА ПУБЛИКАТА

Специалната награда на публиката е филмовата награда „ЛУКС“, присъдена от граждани. Възползвайте се от шанса да гласувате за *Медитеранеа*, *Мустанг* или *Урок* и да влезете в списъка с кандидати, сред които ще бъде избрано лицето, което ще присъства, по покана на Европейския парламент, на Международния фестивал в Карлови Вари през юли 2016 г., и което ще обяви победителя и получател на Специалната награда на публиката.